

Χιτώνας, μανδύας, χλαμύδα, ιμάτιο, πέπλος ήταν τα ρούχα των αρχαίων: Υφάσματα που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο τυλίγονταν γύρω από το σώμα. Παντελόνια, και μάλιστα φαρδιά, φορούσαν μόνο οι στρατιώτες στην αρχαία Κίνα. Είδος παντελονιών (αναξυρίδες τα ονόμαζαν οι Έλληνες) φορούσαν οι Σκύθες για να ιππεύουν με ευκολία και οι Πέρσες επί δυναστείας των Αχαιμενιδών. Ο Διόδωρος ο Σικελιώτης (Α΄ αιώνας π.Χ.) είδε Γαλάτες να φορούν «αναξυρίδας ας βράκας ονόμαζαν». Μακριά βενετσιάνικη βράκα φορούσε και ένας τύπος της κομέντια ντελ Αρτε (Commedia dell' Arte) που λεγόταν Πανταλόνε. Το σικ ντύσιμο της εποχής (ΙΣΤ΄ αιώνας) απαιτούσε κιλότα ως το γόνατο, οπότε η φορεσιά του Πανταλόνε θεωρήθηκε πολύ λαϊκή. Την είπαν «πανταλόνε» στα ιταλικά, «πανταλόν» στα γαλλικά και, από τον ΙΘ΄ αιώνα, πανταλόνι ή παντελόνι στα ελληνικά: Ήταν δυο σωλήνες από ύφασμα, που ενώνονταν ψηλά και διέθεταν άνοιγμα μπροστά. Γι' αυτό ξέμεινε η έκφραση «φορώ παντελόνια», εννοώντας τους δυο σωλήνες. Τους περιέγραφαν ως «μανίκια ποδιών».

Ήταν καθαρά ανδρική ενδυμασία αλλά από τα τέλη του ΙΘ΄ αιώνα ξεκίνησαν να τα φορούν και γυναίκες που εργάζονταν σε αγροτικές δουλειές στην Αμερική (κυρίως από ανθεκτικό ύφασμα «τζιν»). Τον ίδιο καιρό, η συνήθεια πέρασε και στις Βρετανίδες που εργάζονταν σε ορυχεία. Άρσε και σε κάποιες κυρίες της Βικτοριανής εποχής που υιοθέτησαν το παντελόνι στην ιππασία, σοκάροντας τους πουριτανούς. Όμως, στη δεκαετία του '30, οι σταρ Μάρλεν Ντίτριχ στην Ευρώπη και Κάθριν Χέμπορν στην Αμερική το καθιέρωσαν. Στα μέσα του 20ού αιώνα, ο Μητσάκης τραγουδούσε το προφητικό «κι όπως πας σε λίγα χρόνια, θα φρέσεις παντελόνια, Βαλεντίνα, Βαλεντίνα».

Το παντελόνι κατέκτησε άνδρες και γυναίκες κι άρχισε να μικραίνει. Τόσο που, τον Φεβρουάριο του 2006, η αμερικανική πολιτεία της Βιρτζίνια ψήφισε την επιβολή πρόστιμου 50 δολαρίων σε όποιον ή όποια φορά κοντοκάβαλο και επιδεικνύει εσώρουχο ή γυμνή μέση.

(Έθνος της Κυριακής, 28.3.2010) (τελευταία επεξεργασία, 26.10.2010)